

Sciadopitys verticillata

Kransspar of Japanse parasolden

door Corry Lambregts
foto's van Internet

Net als de veel bekendere *Ginkgo biloba*, is de Kransspar een levend fossiel. Uit vondsten van fossielen is gebleken dat de soort al 230 miljoen jaar geleden moet hebben bestaan. Daarmee is het een van de oudste boomsoorten ter wereld. Deze conifeer is monotypisch, d.w.z. dat hij de enige soort uit de familie van de *Sciadopityaceae* is. Hij werd in 1861 ontdekt en beschreven door Von Siebold.

De groeiwijze is smal opgaand. Het groeitempo is traag; maximaal 5 tot 15 cm per jaar. In ons land wordt de boom zelden hoger dan 15 meter. In zijn herkomstgebied in Japan kunnen de bomen wel een lengte van 50 meter halen en kunnen ze honderden jaren oud worden. De *Sciadopitys* groeit er op een hoogte van 500 tot 1000 meter, waar het vaak regent en waar de luchtvochtigheid hoog is. In Japan is het een van de vijf heilige bomen. En wordt daarom vaak bij tempels geplant.

Door zijn fraaie smalle verschijning is de boom goed als solitair te gebruiken, zeker in een kleine tuin. Ook is hij goed te gebruiken in combinatie met Rododendrons en Azalea's. De Kransspar houdt van licht zure, goed doorlatende zandgrond en een enigszins beschaduwde en beschutte standplaats. In de felle zon kleuren de naalden te geel.

De Nederlandse namen heeft hij te danken aan de in kransen staande dubbelnaalden, als baleinen van een parasol. De boom heeft minuscule kleine blaadjes, 6-8 mm. Ze zijn vliezig en schubvormig. In de bladoksels ontstaan de kransen van 10 tot 30 dubbelnaalden van 7 tot 15 cm lang. De kleur is donkergroen. Aan de onderzijde zit een licht bruingele groef. De mannelijke bloemen zitten opgehoopt aan de twijgtoppen en zijn 0,6 - 1,2 cm lang. De vrouwelijke kegels zijn 8 tot 12 cm lang, ovaal van vorm en opstaand. De rijping duurt achttien tot twintig maanden. Ze vallen uit elkaar zodra het zaad verspreid is.

De bast van de parasolden is oranjebruin en afschilferend, wat een mooi effect geeft met de groene naalden en de bruine kegels.

De naam Japanse parasolden wordt steeds minder gebruikt, omdat die verwarring veroorzaakt met de echte Parasolden, *Pinus pinea* uit het Middellandse Zeegebied.

Tegenwoordig wordt Japan als enige herkomstgebied genoemd, maar ook in Amerika en Europa kwam de soort oorspronkelijk voor. Na de eerste en de tweede ijstijd had de boom nog overlevingskans, maar na de derde ijstijd is de soort uit onze steken verdwenen.

In ons Arboretum is *Sciadopitys verticillata* twee keer te vinden in de Aziatische collectie.

Sciadopitys

